

การประยุกต์หลักพุทธสันติวิธีในการพยากรณ์ ของนักโหราศาสตร์ไทย

An Application of Buddhist Peaceful Means to Astrologers' Forecasts

วัชพร ทุมมานนท์

Vatchaporn Thummanond

นักวิชาการอิสระ ด้านโหราศาสตร์

Doi: 10.14456/jmcpupeace.2016.37

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ (1) เพื่อศึกษาแนวทางการพยากรณ์ของนักโหราศาสตร์ไทย (2) เพื่อศึกษาหลักวาจาสุภาสิตในพระพุทธศาสนาเถรวาท (3) เพื่อประยุกต์ใช้หลักวาจาสุภาสิตในการพยากรณ์ของนักโหราศาสตร์ไทย การดำเนินการวิจัย ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

ผลการวิจัยพบว่า คำพยากรณ์ของนักโหราศาสตร์ เป็นคำพูดที่มีอิทธิพลต่อสภาพจิตใจของผู้รับบริการ การใช้ถ้อยคำที่แฝงด้วยคติสอนใจ ฟังแล้วสบายใจ คลายจากทุกข์ โดยการประยุกต์หลักวาจาสุภาสิตเพื่อนำมาใช้ในการพยากรณ์ เป็นผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ในด้านความคิด สภาพจิตใจ และการกระทำ รวมถึงทัศนคติและพฤติกรรมหลักวาจาสุภาสิตที่นำมาประยุกต์นั้น มีองค์ประกอบ 5 ประการ คือ เป็นคำพูดที่ถูกกาลเทศะ คำพูดที่เป็นความจริง คำพูดที่สุภาพอ่อนหวาน คำพูดที่มีประโยชน์ และพูดที่ประกอบด้วยเมตตา

ในการนำหลักวาจาสุภาสิตมาประยุกต์ใช้ในการพยากรณ์ของนักโหราศาสตร์ พบว่าการพยากรณ์ที่สอดคล้องกับกาลเทศะ คือ การพยากรณ์มุ่งเน้นความเหมาะสมต่อเหตุการณ์ บุคคล เวลาและสถานที่ การพยากรณ์บนพื้นฐานของความจริง คือ ความจริงตามทฤษฎีตำรา คัมภีร์ ตามหลักวิชาโดยสอดคล้องกับเรื่องกรรม หลักเหตุผล การพยากรณ์ด้วยวาจาไพเราะ

อ่อนหวาน คือ พยากรณ์ด้วยภาษาที่สุภาพ ไพเราะ ไม่หยาบคาย ไม่พูดให้เสียกำลังใจ แนะนำให้ทำงาน รักษาศีล เจริญภาวนา การพยากรณ์เพื่อการเสริมสร้างประโยชน์สุข คือ พุทธรักษาผลประโยชน์ผู้มารับบริการ เตรียมความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจในการรับกับเหตุการณ์ในอนาคต และการพยากรณ์ที่ประกอบด้วยเมตตา คือ พูดด้วยปรารถนาให้ผู้ฟังพ้นจากความทุกข์ มีความสุข และสำเร็จในสิ่งที่เป็คุณประโยชน์ เมื่อนักพยากรณ์ได้ยึดหลักวาจาสุภาษิตในการพยากรณ์ นอกจากจะช่วยให้บุคคลที่มารับบริการคลายจากปัญหา คลายจากความทุกข์ พบทางออกให้กับการดำเนินชีวิตแล้ว ประโยชน์ที่สำคัญคือมีส่วนในการช่วยเสริมสร้างสังคมให้เกิดสันติสุขและทำให้บทบาทหน้าที่ของนักพยากรณ์มีความน่าเชื่อถือและเป็นที่พึ่งของสังคมได้เป็นอย่างดี

คำสำคัญ : การประยุกต์, หลักวาจาสุภาษิต, การพยากรณ์

Abstract

The purpose of this article is of 3 objectives : 1) to study the way of Thai astrologers' forecasting; 2) to study principle of Right Speech in Theravada Buddhism and 3) to apply principle of Right Speech to Thai astrologers' forecasting.

From the research, it is found that astrologers' forecasts are influential speech to service-receivers' mindful conditions; using words, implied to the mind with moral teachings when being heard causing mindful comfort and sorrow-release, by the application of Right Speech principle to forecasting, is an advantage to better changes in thoughts, mindful stage and actions, including attitude and behavior. The application of the Right-speech principle comprises of 5 factors of verbal usage which are : - in proper time and place, all truth, nice and sweet, useful, and with loving- kindness.

In bringing principle of Right Speech to use as an application of astrologers' forecasts, it is found that the forecast in harmony with time and place is the forecast emphasizing suitability towards incidence, person, time and place; the forecast on the basis of truth is the truth according to textual

Scripture and law of Karma, and Cause and Effect; the forecast with nice and sweet words is the forecast with gentle and beautiful, not rude language, not the words to discourage, advice to donate, observe the precepts and meditate; the forecast for enhancement of happy usefulness that is to speak for keeping service-receivers' benefits to prepare their bodies and minds to cope with situations in the future; and the forecast with loving-kindness is the speech with the wish that the listeners be without sorrow but happiness and accomplish in the beneficial things. Whenever the astrologers hold on to the principle of the Right Speech in forecasting, it will not only help service-receivers release their problems and find the way out for leading their lives, but it will also be the important part of helping enhance society for peace, leading to trustworthiness of the role of astrologers and that they can be a fine refuge of the society, too.

Keyword : Application, Principle of Right Speech, Forecast

บทนำ

โหราศาสตร์ เป็นศาสตร์ที่ผูกพันกับชีวิตมนุษย์มาแต่ก่อนพุทธกาล โดยมีความเชื่อมโยงกับหลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนา ที่สอนให้เชื่อในผลของการกระทำ (กรรมลิขิต) เชื่อความเพียรพยายามของตนเอง จะดีหรือชั่วอยู่ที่ผลของการกระทำ (ยอดธง ทับทิวไม้, 2537 : 30) ซึ่งก็ยังมีคนส่วนหนึ่งที่เชื่อในโหราศาสตร์ แต่ไม่เข้าใจในหลักธรรมคำสอนในพุทธศาสนา อันเป็นจุดเริ่มต้นที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งขึ้นในใจ ที่ทำให้เกิดความวิตกกังวล สุขภาพจิตเสีย ชาติที่พึงทางใจทำให้มีผลกับพฤติกรรมที่แสดงออกต่อสังคมในการอยู่ร่วมกัน ก่อให้เกิดปัญหาในการดำเนินชีวิตและจะทำให้เกิดปัญหาในการใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

นักโหราศาสตร์ ไม่สามารถหาทางออกในการแก้ปัญหาได้ทุกเรื่อง เพราะเหตุการณ์บางอย่างได้เกิดขึ้นแล้ว แต่สิ่งที่ดีที่สุดขณะนั้นก็คือกำลังใจ บางครั้งดวงชะตากลับมีบทบาทน้อยกว่าคำพูดที่พร้องพรูออกมาจากความรู้สึก จากความทุกข์และจากปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ แต่หน้าที่ที่เป็นลักษณะสำคัญของนักโหราศาสตร์ คือการฟังให้เข้าใจ เพื่อให้คำปรึกษา ปลอดภัย ให้คำแนะนำ ให้คำสอน ตามแต่จะเห็นสมควร จากการแนะนำการใช้ชีวิตให้เหมาะสมและ

สอดคล้องกับปัญหาชีวิตที่ประสบอยู่ ทำให้เกิดความเข้าใจตนเองและผู้อื่นมากยิ่งขึ้น (พิไลรัตน์ รุจิณชัยกุล, 2524 : 180) เป็นแนวทางการสร้างการยอมรับซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดความรัก ความสุข และช่วยฟื้นฟูพัฒนาจิตใจให้เข้มแข็งมากยิ่งขึ้น และยังช่วยให้ผู้มาขอคำปรึกษา สามารถปรับตัวให้เข้ากับกฎของธรรมชาติและกฎแห่งกรรมได้ (กฤติกาวัลย์ หิรัญสี, 2554)

ประเด็นสำคัญในการพยากรณ์คือ ความรู้และความสามารถของนักโหราศาสตร์ในด้านการพยากรณ์ ต้องพร้อมด้วยคุณธรรมและจรรยาบรรณ และพร้อมด้วยความรู้ในหลักธรรมของพุทธศาสนา เพื่อประโยชน์ต่อการมีส่วนร่วมในการสร้างสันติสุข ให้แก่คนในสังคมด้านจิตใจ การให้คำพยากรณ์ที่แตกต่างกันตามฐานความรู้เดิม บวกกับไหวพริบและความชำนาญเฉพาะด้านของแต่ละบุคคล นักโหราศาสตร์ควรพิจารณาความต้องการที่แท้จริงว่า ผู้มารับบริการต้องการแค่เพียงระบายความรู้สึก ระบายความในใจ หรือต้องการขอคำปรึกษา หน้าที่ของนักโหราศาสตร์ในการให้คำปรึกษาก็เพื่อเยียวยาสภาพจิตใจเป็นเบื้องต้น โดยพิจารณาดวงชะตาตามหลักวิชา ทั้งนี้ต้องยอมรับว่า นักโหราศาสตร์มีอิทธิพลต่อผู้รับพยากรณ์ทั้งด้านบวกและด้านลบ เพราะความเชื่อและความคาดหวังของผู้รับบริการ มีผลกับความเชื่อต่อคำพยากรณ์ของนักโหราศาสตร์ ทศนคติต่อโลกและชีวิตของผู้พยากรณ์ มีแนวโน้มไปในทางใด ก็ย่อมจะแนะนำผู้รับพยากรณ์ไปในทางนั้น (सानิต ศิริวิศิษฐ์กุล, 2535 : 216) ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลเสียในการพยากรณ์ และผู้รับพยากรณ์ได้ ในขณะที่เดียวกันก็มีนักโหราศาสตร์จำนวนไม่น้อยที่พยากรณ์ผิดพลาดเพราะขาดความรู้ในวิชานี้ (สิงโต สุริยาอารักษ์, 2522 : 7) ทำให้พบปัญหาของนักโหราศาสตร์ในการพยากรณ์โดยใช้วาจาเป็นหลัก ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้รับบริการ และเป็นสาเหตุหนึ่งของความขัดแย้งและเป็นอุปสรรคในการอยู่ร่วมกัน

จากความเป็นมาและสภาพปัญหาในเบื้องต้น ทำให้ผู้วิจัยต้องการที่จะศึกษาแนวทางการพยากรณ์ของนักโหราศาสตร์ไทย โดยใช้หลักวาจาสุภาษิตเป็นกรอบในการวิจัย พร้อมทั้งข้อเสนอแนะจากอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ สืบเนื่องมาจากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาวิชา “พุทธสันติวิธี” ซึ่งมีเนื้อหาวิชาที่มีความสัมพันธ์และต่อเนื่องกันในการสร้างสันติภาพและการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง ทั้งทางโลกและทางธรรมได้อย่างชัดเจน และในส่วนของวิชาโหราศาสตร์ ผู้วิจัยได้ศึกษาเรียนรู้วิชาโหราศาสตร์ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติมาพอสมควร ผู้วิจัยได้มองเห็นว่าการวิจัยเรื่องวาจาสุภาษิตนี้จะทำให้เกิดประโยชน์ในการทำให้ผู้วิจัยเข้าใจความหมาย ลักษณะที่แสดงถึงหลักการใช้ และองค์ประกอบ 5 ประการของหลักวาจาสุภาษิต หรือรู้วาทสุภาษิตคือคำพูดเช่นไร ทำให้เกิดแนวคิดที่นักโหราศาสตร์ควรจะใช้คำพูดอย่างไรในการพยากรณ์ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักพุทธสันติวิธี ด้วยการศึกษาลหลักวาจาสุภาษิตเพื่อหาคำตอบว่า

วาจาสุภาสิตมีลักษณะอย่างไร วาจาเช่นใดจัดเป็นวาจาสุภาสิตตามหลักพระพุทธศาสนา คำพูดของบุคคลประเภทใดที่จัดเป็นวาจาสุภาสิต และนักโหราศาสตร์จะนำหลักวาจาสุภาสิตมาใช้อย่างไร เพื่อให้ผู้รับพยากรณ์หลุดพ้นจากปัญหา จากความทุกข์ ด้วยการค้นหาคำพูด ที่ฟังแล้วรู้สึกประทับใจ สบายใจ มีความมั่นใจในตัวเองมากขึ้น เป็นคำพูดที่ทำให้ผู้รับพยากรณ์เกิดแง่คิด และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง (วิบูล หนูยิ้มชัย, 2559)

เมื่อผู้วิจัยได้ศึกษาอย่างถ่องแท้ ทำให้เกิดความศรัทธา วาจาสุภาสิตในพระพุทธศาสนา จึงนำไปประยุกต์ใช้ในการพยากรณ์ของนักโหราศาสตร์ไทย ซึ่งผู้วิจัยจะได้ทำการวิจัยในประเด็นปัญหาดังกล่าว ด้วยหวังว่าผลงานวิจัยที่ค้นพบจะเป็นมาตรฐานให้แก่ักโหราศาสตร์ และเป็นแนวทางเพื่อการเสริมสร้างสังคมสันติสุข ภายใต้บทบาทของนักโหราศาสตร์สืบไป

แนวทางการพยากรณ์ของนักโหราศาสตร์ไทย

จากการวิจัยพบว่า การพยากรณ์ของนักโหราศาสตร์มีหลักในการพยากรณ์ที่แตกต่างกันไปตามความรู้ ความสามารถของแต่ละคน แต่ในความแตกต่างที่เหมือนกันคือการพยากรณ์ด้วยหลักวิชาโหราศาสตร์ ซึ่งเป็นศาสตร์ที่ใช้สำหรับพยากรณ์โดยอาศัยการเคลื่อนที่ของดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์และดาวพระเคราะห์ต่างๆ ในระบบสุริยจักรวาล ที่ว่าด้วยนักษัตริยวิทยาเกี่ยวกับเวลา และความรู้ทางด้านดาราศาสตร์ ซึ่งมีความสัมพันธ์ต่อชีวิตมนุษย์ตั้งแต่ถือกำเนิดมา โหราศาสตร์จึงเป็นศาสตร์ที่ต้องอาศัยดาราศาสตร์เป็นหลักสำคัญในการพยากรณ์ (เทพยสาริกบุตร, 2511 : 3) ในความหมายของการพยากรณ์นั้น นอกจากหมายถึงการพยากรณ์โชคชะตาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตแล้ว ยังรวมถึงพยากรณ์หรือคาดการณ์เรื่องดินฟ้า อากาศล่วงหน้า (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 757) และหมายถึงการทำให้แจ้งและการตอบปัญหา ในความหมายทางพระพุทธศาสนาอีกด้วย (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต), 2553 : 254) การให้ความสำคัญในการพยากรณ์ของนักโหราศาสตร์ไทย เพื่อศึกษาแนวทางการพยากรณ์ตามหลักวิชาโดยใช้วาจาเป็นหลัก เป็นการวิเคราะห์ดวงชะตาจากการอุปมา (Analogy) และการอนุมาน (Reference) ทั้งนี้ หลักการพื้นฐานของการพยากรณ์ ผู้ที่ศึกษาโหราศาสตร์ควรรอบรู้ในศาสตร์แขนงอื่นๆ เพราะโหราศาสตร์เป็นวิชาที่จัดเป็นสรรพศาสตร์ ประกอบด้วย ดาราศาสตร์ ภูมิศาสตร์ คณิตศาสตร์ อุทกศาสตร์ ฯลฯ และมีความเข้าใจในเรื่องของจักรวาล ทั้งในเชิงพระพุทธศาสนา และวิทยาศาสตร์ อย่างเป็นทางการของเหตุและผล อันจะแสดงออกมาในด้านการให้คำพยากรณ์ นักโหราศาสตร์ต้องรอบคอบในการวิเคราะห์ ต้องรับผิดชอบในคำพูด

ของตนเอง การพยากรณ์จะต้องพยากรณ์บนพื้นฐานของหลักความจริงเสมอ คุณธรรมที่เป็นตัวตนของนักโหราศาสตร์จะช่วยให้ผู้มารับบริการ เข้าใจในหลักของความเป็นจริงตามธรรมชาติและเชื่อในผลจากการกระทำมากขึ้น

ในการพยากรณ์ทางโหราศาสตร์ ผู้พยากรณ์ควรเข้าใจหลักการที่ถูกต้องในกรรมวิธีการพยากรณ์ทางโหราศาสตร์ เพื่อให้คำพยากรณ์ถูกต้องและชัดเจน โดยแยกการอ่านดวงชะตากับการพยากรณ์ออกจากกันโดยเด็ดขาด ตามหลัก “อ่านเสียก่อน พยากรณ์ทีหลัง” (พลตรีประยูร พลอารีย์, มปป.) โดยอธิบายถึงความแตกต่างระหว่าง “การอ่านดวงชะตา” กับ “การพยากรณ์” ได้ดังนี้ คือ

การอ่านดวงชะตา คือการแปลความหมายของโครงสร้างต่างๆ ที่ปรากฏในดวงชะตาให้เป็นภาษามนุษย์ โดยอาศัยสูตรหรือคำแปลที่นักโหราศาสตร์สังเคราะห์ขึ้นไว้ สูตรต่างๆ เหล่านี้นักโหราศาสตร์สังเคราะห์ขึ้นโดยอาศัยหลักการอุปมาเป็นมูลฐาน

การพยากรณ์ นั้นเป็นการปฏิบัติเพื่อสืบเสาะหาความจริงโดยอาศัยข้อมูลที่พิสูจน์ทราบแล้วว่าเป็นข้อเท็จจริง เครื่องมือหลักของการพยากรณ์คือการอนุมานซึ่งมีเงื่อนไขรองเป็น “เหตุ” และข้อยุติเป็น “ผล” หรือคำพยากรณ์ที่ต้องการ

การอ่านดวงชะตา เป็นการสังเคราะห์ขึ้นมาโดยอาศัยหลักการอุปมาเป็นมูลฐาน รวมทั้งคำแปลอิทธิพลของดาวพระเคราะห์หรือปัจจัยทางโหราศาสตร์ต่างๆ ล้วนมาจากการอุปมาทั้งสิ้น การศึกษาคุณสมบัติเฉพาะของดาว ย่อมปรับเปลี่ยนไปตามสถานะของดวงชะตา นั้นๆ นักโหราศาสตร์ผู้มีปัญญา ควรใช้หลักวิชาโหราศาสตร์เป็นแนวทางสำหรับการศึกษา แต่ในทางปฏิบัติจริงจะยึดถือพระคัมภีร์เป็นสรณะตลอดไปนั้นไม่ได้ เพราะความหมายของดาวพระเคราะห์ต่างๆ ก็ดี ของโครงสร้างที่เกิดจากการผสมกันระหว่างปัจจัยโหราศาสตร์ต่างๆ ก็ดี มีอยู่มากมายหลายอย่างต่างๆ กัน (พลตรี ประยูร พลอารีย์, 21) สามารถผันแปรไปตามสภาพภาวะของสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นองค์ประกอบของ แต่ละดวงชะตานั้นๆ ในการพยากรณ์ของนักโหราศาสตร์ ต้องคำนึงอยู่เสมอว่า ผู้ที่มารับบริการล้วนแล้วแต่มีความทุกข์ มีปัญหาคับข้องใจ โดยส่วนใหญ่ต้องการที่พึ่งทางใจ การใช้ถ้อยคำต้องพึงระมัดระวังไม่ให้กระทบกระเทือนจิตใจ ไม่ตอกย้ำซ้ำเติมให้เกิดความทุกข์มากไปกว่าเดิม เพราะในการพยากรณ์นั้น จะส่งผลต่อบุคคลและสังคมที่ต้องการหาคำตอบและหาทิศทางในการดำเนินชีวิต ส่งผลด้านเศรษฐกิจ ด้านวัฒนธรรม ด้านสังคมและการเมือง นักโหราศาสตร์จึงเป็นผู้ที่มีบทบาทต่อสังคมอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การพยากรณ์จึงควรต้องมีรูปแบบและแนวทางที่ได้มาตรฐาน เพื่อเป็นพื้นฐานการสร้างสังคมให้เกิดสันติสุขสืบต่อไป

หลักวาจาสุภาสิตในพระพุทธศาสนาเถรวาท

จากการวิจัยพบว่า วาจาสุภาสิตในทางพระพุทธศาสนา หมายถึง วาจาสุภาสิตที่เป็นมงคลอันสูงสุด (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่ม 25 ข้อ 5 : 7) เป็นความดีงามยอดเยี่ยม หรือเป็นวาจาอันสูงสุด (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่ม 15 ข้อ 213 : 309) คือ วาจาที่พูดแล้ว จะไม่มีโทษ และผู้รู้ทั้งหลายไม่ติเตียน (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่ม 25 ข้อ 452-453 : 602) เป็นถ้อยคำหรือข้อความที่สะท้อนคติสอนใจ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2547 : 1206) เป็นการพูดที่พูดหรือเปล่งเป็นเสียงทำให้ผู้ฟังเข้าใจเนื้อความได้ ไม่มีโทษ สบายหู แฝงด้วยคติ เป็นถ้อยคำนำออกจากทุกข์ เป็นวิสุทธิจิต ทำให้ได้รับประโยชน์ทั้งผู้พูดและผู้ฟัง เป็นถ้อยคำ หรือ คำเปล่งที่เป็นสื่อในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของบุคคลให้ผู้อื่นได้รับรู้ความคิดของตน

องค์ประกอบของวาจาสุภาสิต

วาจาสุภาสิตโดยแท้ มีองค์ประกอบ 5 ประการตามหลักวาจาสูตร (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่ม 22 ข้อ 198 : 338) มีรายละเอียดดังนี้ คือ

1) กาเลน ภาสิตา พุดถุกกาล หมายถึง การพูดอยู่ในลักษณะของ “ความเหมาะสม” คือ พูดในสถานที่ที่เหมาะสม ในเวลาที่เหมาะสม ในปริมาณที่เหมาะสม โดยความเหมาะสมจะมีมากน้อยก็ขึ้นอยู่กับเรื่องที่พูด นอกจากนี้ การพูดถุกกาล ยังหมายรวมถึง พูดในเรื่องเหมาะสมที่มีประโยชน์ด้วย

2) สจจา ภาสิตา พุดคำจริง หมายถึง การพูดที่เป็นคำจริงหรือวาจาจริง เป็นเงื่อนไขสำคัญและจำเป็นที่ขาดไม่ได้ ทิศนะทางพระพุทธศาสนานิยมความจริง เฉพาะเรื่องคำพูดนั้น คำพูดที่ถือว่าดีและถูกต้อง จะต้องมีความจริงเป็นหลักเสมอ

3) สณหา ภาสิตา พุดคำอ่อนหวาน หมายถึง คำพูดที่ให้คนแต่ส่วนเดียว บุคคลควรเปล่งถ้อยคำอ่อนหวาน สุภาพ ไพเราะ มีประโยชน์เท่านั้น เป็นคำพูดที่ผู้ฟังน่ายินดี ชื่นชอบ ทั้งทำให้ใจผู้พูดสงบ เป็นการพัฒนาสุขภาพจิตให้ดีขึ้น

4) อตถสยหิตา ภาสิตา คำพูดประกอบด้วยประโยชน์ หมายถึง คำพูดที่พูดแล้วก่อให้เกิดประโยชน์หรือผลดีทั้งแก่ผู้พูดและผู้ฟัง เป็นวาจาที่ควรแก่การฟัง หรือเป็นวาจาที่ควรพูดดีกว่าไม่พูด แต่ถ้าวาจานั้นจริงและเป็นวาจาสุภาพ แต่ถ้าพูดแล้วไม่ก่อให้เกิดประโยชน์อะไรกลับจะทำให้เกิดโทษ ก็ไม่ควรพูด

5) เมตตจิตเตน ภาสิตา พุทด้วยเมตตาจิต หมายถึง การพุทด้วยจิตที่ดี มีเจตนาดี มีไมตรี มีความจริงใจต่อผู้ฟัง บรรณาให้ผู้ฟังพ้นจากความทุกข์ เพราะคำว่า “เมตตา” หมายถึงความปรารถนาดี อยากให้คนฟังมีความสุขมีความเจริญยิ่งๆ ขึ้นไป และประสบความสำเร็จในสิ่งที่เป็ญคุณประโยชน์ ควรตั้งจิตประกอบด้วยเมตตาไว้เป็นเบื้องต้นเสมอ

วจาสุภาษิตนั้น ยังสามารถเปลี่ยนแปลงทัศนคติ พฤติกรรมและสติปัญญา พัฒนาจิตใจของผู้ฟังได้ โดยสามารถเปลี่ยนแปลงจากความไม่รู้เป็นความรู้ จากที่พบความเดือดร้อนวุ่นวายกลายเป็นพบหนทางแห่งความสงบสุข หรือจากความมืดมนที่อยู่ในห้วงของการหลงผิด จักพบความสว่างไสว พ้นจากความลุ่มหลงในสิ่งนั้นๆ ได้ และที่ให้ผลการเปลี่ยนแปลงในระดับที่สูงยิ่งขึ้นไป คือการที่สามารถเปลี่ยนจากปุถุชนเป็นอริยชน ปลอ่ยวางจากความหมกมุ่น ทำให้พบทางดำเนินชีวิตที่เป็นประโยชน์ทั้งโลกนี้และโลกหน้า หรือประโยชน์สูงสุด กล่าวคือพระนิพพาน ซึ่งเกิดจากการรับรู้ รับฟัง และเข้าใจในวจาสุภาษิต อันเป็นวจาชอบ ที่เกิดจากจิตที่ดีงาม ทำให้เกิดผลดีต่อผู้พุทและผู้ฟังทุกเมื่อ

ดังนั้น วจาสุจริตจึงเป็นวจาสุภาษิต ที่แสดงออกถึงการมีจิตที่เป็นกุศล วจาจริง เป็นการแสดงออกของจิตงาม วจาสุภาพแสดงถึงจิตใจที่อ่อนโยน วจาเป็นภาษิตเพราะจิตมีคุณธรรม วจาสามัคคีก็โดยจิตมีเมตตา วจาเป็นประโยชน์มาจากจิตมีปัญญา วจากับใจเป็นเหตุเป็นผลเกื้อกูลกัน เมื่อควบคุมวจาให้ดี จิตใจก็ดีขึ้น และเมื่อจิตใจดีขึ้น วจาก็เป็นวจาชอบ (ระวี ภาวิไล, 2537 : 189) เป็นวจาสุภาษิต ผู้พุทต้องมีจิตเมตตาและไม่มีอคติ เมื่อพุทถูกกาล ก็เป็นอันแสดงว่าผู้พุทเป็นกัลยาณู ผู้รู้จักกาล เมื่อพุทจริง ก็เป็นอันแสดงว่าผู้พุทเป็นผู้มั่นในคำสัตย์ เมื่อพุทอ่อนหวานก็เป็นอันแสดงว่าผู้พุทเป็นสุภาพชน เมื่อพุทประกอบด้วยประโยชน์ ผู้พุทและผู้ฟังก็ไม่ไร้ผล เมื่อกล่าวด้วยเมตตาจิต ก็เป็นแสดงเจตนาดีของผู้พุท (พระธรรมโกศาจารย์ ปญญานันทภิกขุ, 2544 : 47) เป็นผู้พุทที่รู้จัก ฐานะ ฐานะ รู้แจ้ง และรู้ใจ พร้อมด้วยคุณสมบัติตามหลักพุทธสุภาษิต ที่ถือว่าเป็นมงคลอันสูงสุด (พระไตรปิฎก ภาษาไทย เล่ม 25 ข้อ 5 : 7) เป็นความดีอันยอดเยี่ยม หรือเป็นความดีอันประเสริฐสุด เป็นความดีงามอันสูงสุด ที่ก่อให้เกิดผลดีแก่ผู้พุทและผู้ฟังทั้งในโลกนี้และโลกหน้า

การประยุกต์ใช้หลักวาจาสุภาสิตในการพยากรณ์ ของนักโหราศาสตร์ไทย

ผลการวิจัยพบว่า การนำหลักวาจาสุภาสิต มาประยุกต์ใช้ในการพยากรณ์ เป็นเครื่องมือที่ก่อให้เกิดกุศลความดีได้ โดยนำมาเป็นกรอบหรือทิศทางในการวิจัย เป็นการปรับปรุงและพัฒนาการของนักโหราศาสตร์ให้มีแนวทางในการพยากรณ์ที่ถูกต้องตามครรลองคลองธรรมให้สอดคล้องกับหลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนา ในองค์ประกอบ 5 ประการตามหลักวาจาสุภาสิต ดังนี้

1. การพยากรณ์ที่สอดคล้องกับกาลเทศะ หมายถึง การพยากรณ์ที่ก่อให้เกิดความสุขต่อบุคคลและสังคม ต้องมุ่งเน้นความเหมาะสมต่อเหตุผล ตัวตน บุคคล เพื่อให้สอดคล้องกับเหตุการณ์ เวลาและสถานที่ พร้อมทั้งพิจารณาผู้มารับคำพยากรณ์ว่ามีความเข้มแข็งทางด้านจิตใจ มีวิญญู และคุณวิญญูมากน้อยเพียงใด การพยากรณ์ต้องเป็นไปได้ในบริบทของการนำไปปฏิบัติที่ไม่เกินวิสัยของผู้มารับพยากรณ์ ทำให้ผู้รับบริการยอมรับในบริบทที่พึงปฏิบัติได้

2. การพยากรณ์บนพื้นฐานของความจริง หมายถึง การพยากรณ์ที่เน้นตามความเป็นจริงจากหลักวิชานั้น เป็นการพยากรณ์ที่สอดคล้องกับสภาพสังคม วัฒนธรรมและความเชื่อที่เป็นจริงในปัจจุบัน สอดคล้องกับหลักกรรมหรือวิบากของกรรม ที่เป็นเหตุเป็นผลแก่กัน โดยสอดคล้องหลักกรรม ชี้แจงให้เห็นสัจธรรมว่าทำดีได้ดี ทำชั่วย่อมได้ชั่ว ทำอย่างไรได้อย่างนั้น การใช้วาจาที่มีความกระชับ มีความถูกต้องชัดเจน ไม่คลุมเครือ มีความหมายที่ชี้เฉพาะ ทำให้ผู้รับบริการเกิดความเข้าใจได้ง่ายและไม่สับสนในคำพยากรณ์

3. การพยากรณ์ด้วยวาจาไพเราะอ่อนหวาน หมายถึง การพยากรณ์ที่เกิดจากเจตนาดี ที่ให้คุณแต่ส่วนเดียว พูดด้วยภาษาที่สุภาพ ไพเราะ ไม่หยาบคาย เป็นคำพูดที่ผู้ฟังรู้สึกยินดีและ ชื่นชอบ เพื่อให้สอดคล้องกับการพยากรณ์ ด้วยการชี้แนะเหตุผลทางโหราศาสตร์ พร้อมทั้งให้หลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนาไปปฏิบัติ เพื่อแก้ไขปัญหาหรือให้ผลของกรรมคลายตัว เป็นการเสริมสร้างกำลังใจ ทำให้รู้สึกมีพลัง มีความมั่นใจในตนเองมากยิ่งขึ้น

4. การพยากรณ์เพื่อการเสริมสร้างประโยชน์สุข หมายถึง การพยากรณ์ที่มุ่งประโยชน์สุขต่อผู้รับบริการ โดยแนะนำให้เตรียมความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจในการรับกับเหตุการณ์ในอนาคต เน้นให้ผู้รับบริการมีความเข้าใจในหลักโหราศาสตร์อย่างถูกต้อง และสอดคล้องกับหลักธรรมในพระพุทธศาสนา คือมีความเชื่อในเหตุและปัจจัยของการเกิดขึ้นของเรื่องราวต่างๆ มีความเข้าใจในเรื่องของกรรม ได้แก่เจตนาอันประกอบด้วยกุศล หรืออกุศล

ซึ่งจะทำให้ผู้รับบริการเห็นประโยชน์สุขทั้งในชาตินี้และชาติหน้า อันเกิดจากการประพฤติปฏิบัติของตนเอง

5. การพยากรณ์ที่ประกอบด้วยเมตตา หมายถึง การพยากรณ์ด้วยจิตที่ดี มีความจริงใจ พิจารณาให้ผู้รับบริการพ้นจากความทุกข์ มีความสุขความเจริญ ประสบความสำเร็จในสิ่งที่เป็ณคุณประโยชน์ ซึ่งเป็นคุณธรรมประจำตนของนักโหราศาสตร์ ได้แก่ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา รวมความถึง “พรหมวิหาร 4” โดยกล่าววจาในการพยากรณ์ด้วยใจที่เมตตา ชี้แนะประโยชน์ให้ผู้รับบริการพ้นจากวิบากกรรม คลายจากความทุกข์ ตามหลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนา โดยแนะนำให้ปฏิบัติธรรม ด้วยการรักษาศีล สวดมนต์ภาวนา ตามความเหมาะสม

การพยากรณ์ตามหลักวจาสุภาสิตเป็นหลักการที่จะทำให้การพยากรณ์เป็นไปเพื่อการสร้างประโยชน์สุขต่อบุคคลและสังคม ที่สำคัญจะทำให้การทำหน้าที่ของนักโหราศาสตร์อยู่ในทิศทางพยากรณ์ที่สอดคล้องกับหลักธรรมในพระพุทธศาสนา

ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักวจาสุภาสิตในการพยากรณ์ของโหราศาสตร์ไทย” ผู้วิจัยมีความมุ่งหวังว่า ผู้ที่ได้ศึกษาอ่านงานวิจัยเล่มนี้ จะได้รับประโยชน์สูงสุดในการใช้วจาให้ถูกต้องตามหลักคำสอนในพระพุทธศาสนา เพื่อการปฏิสัมพันธ์ เพื่อการสื่อสาร และเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างปกติสุข โดยประยุกต์การใช้วจาให้สอดคล้องตามหลักวจาสุภาสิต ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่น่าสนใจดังต่อไปนี้ คือ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาวิจัย “การประยุกต์หลักพุทธสันติวิธีในการพยากรณ์ของนักโหราศาสตร์ไทย” ผู้วิจัยพบว่า แนวคิดและหลักการดังกล่าว เป็นกรอบหรือทิศทางของการพยากรณ์ที่สร้างประโยชน์ รองรับสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และต้องเผชิญกับปัญหามากมาย เป็นการพัฒนาวิธีการพยากรณ์สอดคล้องกับยุคสมัยที่เปลี่ยนไป เพราะส่วนหนึ่งได้สะท้อนภาวะการณ์พยากรณ์ที่ผู้พยากรณ์ที่มีจิตใจดี มีสมาธิตั้งมั่น ทำให้พยากรณ์ได้แม่นยำและมั่นคงมากขึ้น ดังนั้น การพยากรณ์ตามหลักวจาสุภาสิตจัดได้ว่าเป็นหลักการที่ช่วยรักษาคัมภีร์ครองคน สังคมหรือชุมชนให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข จึงเป็นหลักการที่น่าศึกษาและควรแก่การนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในสังคมปัจจุบัน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้ประโยชน์ ดังนี้คือ

1) **การพยากรณ์ที่มุ่งการเป็นผู้ให้มากกว่าเป็นผู้รับ** คือ การพยากรณ์ที่เกิดจากจิตที่เป็นกุศล เพื่อช่วยเหลือผู้ที่กำลังประสบกับปัญหาชีวิต มีความทุกข์ มีความคับข้องใจ โดยไม่สามารถหาคำตอบให้กับปัญหาต่างๆ และไม่สามารถค้นพบทางออกด้วยตนเอง เป็นการพยากรณ์ที่ไม่มุ่งหวังสิ่งตอบแทน นอกเหนือจากช่วยให้ผู้รับบริการพ้นจากความทุกข์ ด้วยการค้นพบความสุขด้วยตนเอง ซึ่งแนะแนวทางที่ถูกที่ควรตามครรลองของชีวิต โดยปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนา

2) **คำพยากรณ์ที่มีความละเอียด** การพยากรณ์ด้วยวาจาเป็นเรื่องละเอียดอ่อน นักโหราศาสตร์ต้องมีวิจารณ์ญาณและสุขุมรอบคอบในการพยากรณ์ ความรู้ที่ละเอียดลึกซึ้งในหลักวิชา บวกกับประสบการณ์ของนักโหราศาสตร์ จะช่วยให้การพยากรณ์เน้นรายละเอียดที่ควรนำมาพยากรณ์มากยิ่งขึ้น สิ่งใดควรพูด และสิ่งใดไม่ควรพูด เพื่อประโยชน์ในการพยากรณ์ที่ถูกต้องตามครรลองคลองธรรม และที่สำคัญคือต้องสร้างขวัญและกำลังใจโดยไม่ทำร้ายจิตใจให้แย่ไปกว่าเดิม

3) **ต้องมีคุณธรรม** การพยากรณ์โหราศาสตร์ ที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดนั้น คุณลักษณะสำคัญคือคุณธรรมของนักโหราศาสตร์ ควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการครองตนเป็นพุทธศาสนิกชน ด้วยจิตใจที่เที่ยงาม โดยแนะนำทางเลือกและแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องตามพื้นฐานของดวงชะตา นำวาจาสุภาพมาประยุกต์ใช้ในการพยากรณ์ที่สอดแทรกหลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนา เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต ผู้พยากรณ์ที่ทรงคุณธรรม ปฏิบัติอยู่ในศีล ประพฤติอยู่ในธรรม เป็นผู้ที่เลื่อมใสในพระพุทธศาสนา ย่อมสามารถแนะนำ ชี้แนะ ให้ผู้รับบริการค้นหาทางเดินของชีวิตและสามารถค้นพบความสุขที่ยั่งยืนได้ด้วยตนเองสืบต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทบทวนวิจัยในครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัย “การประยุกต์หลักพุทธสันติวิธีในการพยากรณ์ของนักโหราศาสตร์ไทย” ผู้วิจัยพบว่าสังคมปัจจุบันมีหลายสิ่งที่ทำนายต่อการพยากรณ์ของนักโหราศาสตร์ ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม ประเพณี หรือกระแสเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว เป็นต้น ซึ่งนักโหราศาสตร์จะต้องเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้รอบด้านและเท่าทัน ตลอดจนการศึกษาลักษณะที่หลากหลายเพื่อง่ายต่อการแนะนำผู้มารับบริการให้นำไปปฏิบัติตามความเหมาะสม และผู้พยากรณ์จะต้องยึดมั่นในหลักจรรยาบรรณและทรวงไวซึ่งคุณธรรม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอเสนอประเด็นปัญหาที่ผู้วิจัยเห็นว่า การศึกษาวิชาโหราศาสตร์นั้น มีเรื่องราวที่ควร

ค่าแก่การศึกษาเรียนรู้อย่างกว้างขวาง เป็นวิชาที่สามารถค้นคว้าศึกษาได้ตลอดชีวิต เพื่อประโยชน์แก่ผู้สนใจในศาสตร์นี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะให้ผู้ใดศึกษาได้ทำการค้นคว้าวิจัยในโอกาสต่อไป ดังนี้ คือ

1. ศึกษาวิเคราะห์รูปแบบการพยากรณ์บนสื่อออนไลน์ของนักโหราศาสตร์เพื่อการส่งเสริมสังคมสันติสุข
2. ศึกษาวิเคราะห์หลักกรรมทางพระพุทธศาสนากับพิธีกรรมทางโหราศาสตร์
3. ศึกษาเปรียบเทียบหลักจริตในทางพระพุทธศาสนากับลักษณะนิสัยเจ้าของดวงชะตาในทางโหราศาสตร์

บรรณานุกรม

- กฤติกาวัลย์ หิรัญลี. (2554). **ศึกษาความสอดคล้องของหลักการพยากรณ์ในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาทและวิชาโหราศาสตร์ไทย**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- เทพย์ สาริกบุตร. (2511). **โหราศาสตร์ปริทรรศน์ ภาค 1**. กรุงเทพมหานคร : เกษมบรรณกิจ.
- พระธรรมโกศาจารย์ ปัญญานันทภิกขุ. (2544). **มงคลชีวิต หลักปฏิบัติมงคล 38 ประการของคนดี**. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภาและสถาบันบันลือธรรม.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). (2549). **พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงและขยายความ**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ บริษัท สหธรรมิก จำกัด.
- _____. (2553). **พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์**. (พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพมหานคร : ธนัชการพิมพ์.
- พิไลรัตน์ รุจิวนิชย์กุล. (2524). **การศึกษาปัญหาสุขภาพจิตของผู้มารับบริการจากหมอดู : ศึกษาเฉพาะกรณีผู้มารับบริการจากหมอดูของสมาคมโหราศาสตร์แห่งประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต (คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พลตรี ประยูร พลอารีย์. **เอกสารประกอบการเรียน คัมภีร์สูตรพระเคราะห์สนธิ**. (ม.ป.ป.).

- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). **พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ยอดธง ทับทิวไม้. (2537). **โหราศาสตร์ เศรษฐกิจและการเมือง**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เดลฟี.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**. กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น.
- ระวี ภาวิไล. (2537). **ชีวิตติงาม**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ผีเสื้อ.
- สิงโต สุริยาอารักษ์. (2522). **โหราศาสตร์ไทยเดิม**. กรุงเทพมหานคร : เจริญวิทย์การพิมพ์.
- सानิต ศิริวิศิษฐ์กุล. (2535). **หมอดู : กระบวนการสร้างตัวตนและความสัมพันธ์ทางสังคม**. วิทยานิพนธ์สังคมวิทยามหาบัณฑิต (คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิบูล หนูยิ้มซ้าย. (2559). ศึกษาเปรียบเทียบการใกล้เคียงข้อพิพาทของศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาท สภานายความกับพุทธสันติวิธี. **วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร**. 4(1), 119-136.